

لە یادی تیراری هاوواییانی ئازیزدا، هەکار و لووتکەیی درامایەک. . موئەید ئەحمەد

١٤ی (٢٠٠٠ موزی) هەزە چەکارەکانی "یەكەتیی نیشتمانی کوردستان" بەگەڕی پلانیکی پەشتەر داواوو ژراو لە لایەن سەرکردایەتیانەوە تاوانەکی تیرریستییان لەناو جەڤگەیی شاری سلێمانیدا، ئەنجامدا، کە بوو هەیی گیان لە دەستدانی پەنج هاووایی: عەبدول باسە موحسەن، محەممەد موحسەن فا (کەریم) و ئیبراهیم موحەممەد (هاوکار) و هاووایی لەتێف و ئومەد نیکبەن) کە ئەندامانی (حزبی کەمەنێستی کرێکاری عێراق) بوون.

یادی ئەو هاووایی ئازیزانەم هەمیشە بەرز ئەئەگرم و قەت لە یادم ناچن.

ئەم یادە هەمیشە چرکە ساتەکی دەتەزەندە بەم کە ئەو هاوواییانە بوونە قوربانی، هەروەها پەچە لە هەست و بیر و ڕیویکی تەبەت، نەک تەنها لەبەر ئەوەی کە لەگەڵ ئەو هاووایی ئازیزانەدا بووم ئەو ئۆتۆ، و هەریەک لەو ئەندامانە (حزبی کەمەنێستی کرێکاری عێراق) و (لیژنە مەڕکەزی) کە، کە لەو بووین، لەناو مەقەر یان ئەفەسی ئادێکەدا، لە بەردەم ئەگەری تەڕرەدا بووین لە لایەن ئەو هیزانە (یەكەتیی) و، بەهێزە لەبەر ئەوەی کە لووتکەیی درامایەک بوو کە بزوتنە و کەمەنێستی و کەمەنیزمی ئەو نەوایی ئەمە لە کوردستاندا تەیا چالاکبووین و لەسەر ئەو هەشتاکانی سەدەیی پەشوو و شەهیدبوو، بەم ساتە خەیناویە گەشت.

ئەم دەاما خەیناویە ساتەک بوو لە مەژووێکی بەردەوامی جەنگی چینیایەتی کەمەنێستی کوردستان، و ئەو نەدی مەملەتەیی بزوتنە و ئەوت و تەادسەنە کەمەنێستی و سیاسی و فیکری و ێکخراوەییەکانی نە ئەم کەمەنێستی، کە ئەمە لە هەڕکات زیاتر توند و تیژ و هەمەلایەن تر بوو تەو.

بە بەوای مەن، (یەكەتیی) تەنها لەبەر سیاسەتی جەبا بوون وەیی کوردستان، کە ئەو کات (حزبی کەمەنێستی کرێکاری عێراق) بەرز کردبوو و ئەستاش (حزبی کەمەنێستی کرێکاری کوردستان) بەردەوام لەسەری، ئەم تیررەیی ئەنجام نەدا، و تەنانەت لەبەر بانگەوازی ئەو حزبەش نەبوو بە یەكسانی ژن و پیاو، وە یان هەموو ئەو مەسلەلانی کە (یەكەتیی) لە دەوانامەیدا بە داداگا بەرزیکردبوو بە داخستنی

مقرر کانی ئو حزب. تانانت فشاری ئرانیش فاکتوری سار کی
نوو، لگگ ئو و شدا ک ئو و ل ترادسی نی هیز کانی
ناسیونالیزمی کوردا بوو و هی ک ئو و کار تیر رستیان ئ نجام
ئدن ب رامبر ن یارانیان ب ج خ شکردنی خ یان ل گ م ی
جی پ لیتیکس و دابینکردنی پ داویستی کانی ئاسایشی د و و تانی
ناوچ ک دا. ه مو ئ مان ئ توان ت نها فاکتوری لاو کی یا و و ک ش
بن، ب م نام ناتوانن ج و ه ری ئ م کار تیر رستی ب یان بکن،
چونک ب سادی سارچاوی ئ و ت ر ر، سیاس تی دژ ک م نیستی و
تاکتیکی فاشیستان س ر کرد کانی (ی ک تی) بوو و ک هیز کی
میلیشای ناسی نالیزمی کورد.

ناسیونالیزم ب ب دوورخستند و ی ج ماو ری کر کار و ز حم تک ش ل
د ست ا گ یشتنیان ب سیاس تی س ر ب خ ی چینای تی خ یان ناتوان
ئایدیا و ئاسی سیاسی ناسی نالستی خ ی گشتگیر بکات ل ئاستی
ک م گ دا. ک شم ک ش ناسیونالیزم و ه ز و حزب کانی و دژای تیان
ل ب رامبر بزوتند و ی ک م نیستیدا م س ل ی کی ستراتیژی ب یان
و ل س ر ب رگرتند ب و ودانی ئ م ئا و گ ی ی ل هاوس نگی ه ز ی
چینای تی ل ئاستی ک م گ دا.

ئای سوور و ش کاوی بزوتند و ی ک م نیستی ب س ر م ق ر کانی
ئوسای (و تی ک م نیست) ل انی و سلمانی و ه ب ب و ئا کر ی
و ه و ل ل ئازاری (۱۹۹۱) و دواتردا، و گ ش س ندنی بزوتند و ی
ش رای کر کاران و ز حم تک ش ان و د و و کاریگ ری ب ک خراو کانی
بزوتند و ی ک م نیستی و (حزبی ک م نیستی کریکاری عیراق)، جگ
ل و ی ک ه ر ل س رتاو پارتی ه راسا نکر دبوو، س ر کرد کانی
(ی ک تی) ش د م ک بوو س غ تکر دبوو و ه رد م ل فرست ئ گ ان
ئ و تیر بهاوون ل بزوتند و ک و ئ و تاوان ئ نجام بدن
ب رامبر ری ک کردیان.

ک مکردند و ی نووکی تیژی ب خند، هوشیاران یان ب ب ق س د، ل
ب رامبر (ی ک تی) و ناسی نالیزم و حزب کانی د ربار ی ئ و تاوان
تیر رستی ب ئ ویش ب و ی ک (ی ک تی) دژی س ر ب خ ی کوردستان
بوو یان فشاری ب ژ می ئیسلامی ئیرانی ل س ر بوو، خولاند و ی ل نی
بازنی ئاسی زال ناسیونالستیدا، و ئ گ ر ز ر دریژ بک شیت
ئ بی ب باو شینی ناسیونالیزم و پاسا و ب (ی ک تی) و دیار ئ م ش
پ چ وانی ب خنی پ ر لیتاریای س شالیست ب رامبر ئ م تاوان ک
ج ختی ل س ر مملانی نیوان ک م نیزم و ناسی نالیزم و ک دوو
بزوتند و ی چینای تی و ک م ی ی تی.

ئ و ی ک ئ ستا حزب و ریک خراو ک م نیستی کان ل ه ر می
کوردستاندا ل چ ج گ و گ ی کدان ل و و ندی خ باتی چانی تی و

بزوتنډوې کې مېنښتېدا جگړې باسْم نيټې ليرېدا، بېلېام نېو کار
تير ريسټيټي هېزېکاني (پهکټي) بېدژمان له (۱۴) ي تېموزي
(۲۰۰۰)دا، (نېوکات من نېندامې ليژنې مېرکزي نېو حزبې بووم)
سېروکاري بې مېژووي چې ندين ساپې کېشمېکشي نيوان ناسيونايزم و
کېمېنيزم وې بوو له کوردستاندا.

ሂ.ሂ፱-ሃ-፲፭

خوځاټي نه بڼه يې ګڼلې خو ځان ته ناسراو ګانې جيهان، ماو ۱۱۳
 سا، نه م خو ځان ته دا بېش د ګرټ، بېش ګي زړې نه و ګڼلې شي ګڼ نه م
 خو ځان ته يان و ګرګرتوو، رڼ يان له بواړې سياسي و نه د بې و زانستيدا
 ه بڼو. بڼام م رچيش نيې ه موو نه و ګڼلې شي ګڼ ليژنې خو ځان ته ګڼ
 ديارې د ګات، باشتري نووس ر يان زانا و نه ګاډيمي و سياسي جيهان
 بن. ز رجار نه ګاډيمي سويدي بهر ر ځنډ د ګو ګت له بهر نه وې
 ز رجار نه و ګڼلې شي ګڼ بڼ خو ځان ته ګڼ ه ګډ بڼ رڼ، شايستې نه و
 خو ځان ته نين يان خو ګانې تر لوان باشتري ه يې به نه وې خو ځان ته ګڼ يان
 يې بې خشر ګت.

ئۆگەرسە يىرى مەژوۋى ئۆدەبى جىھانى بىكەين، خەمان لە بەردەم كەمەك

نووسلری مزلنی جیهان دبینیندو کک ئو خلاتیان ورنه گرتوو،
لکاتکدا لک تواوی جیهاندا هتاو کو ئممش بک یلک لک
باشترین نووسلری جیهان داد نرت، لک من تنها باس هاندکیان
دککم لک پش همویانو (تستلی، ئمیل زلا، مارک توین،
فرجینا فلف) هرچند زری تریش هان کک نووسلری ناسراو و دیاری
جیهان بوون، بکام خلاتکک یان ورنه گرتوو.

تستلی

نووسلری ناوداری روسیا و جیهان (لیک تستلی) کک سالی 1828
لک دایک بوو و سالی 1910 ککچی دوایکردوو. بکپی رایپرتکی
گقاری نیوزویک، لک لیستی باشترین 100 نووسلری جیهان داد نرت.
خاونی کک ماک رمانی مزن لک پش همویانو (جنگ و ناشتی،
نانا کارنینا). جگ لک و لک بوازی رمازی هومانیتیدا بک یلک
لک مامستاکانی بوازی فیکری هومانیتیدا نرت. کاتک سالی 1901
لیژنی ئکادیمی سویدی ئویان خست ناو ئو لیستلی کک بک
خلاتکک هکرت، بکام دواچار ئویان هکرت بشارد و
خلاتکک یان دا بک نووسلری فرانسوی سولی بروده م. ئممش
بوو مایلی نا زایی نووسلرانی جیهان. لک همووی سیرتر
هکستلی تستلی خلی بوو، لک جیاتی ئویلی پکلی ناخش بک
خلاتکک ورنه گرتوو ککچی پکلی خش بوو، تنانیت وتویلی: ئم
باشترین شانس بوو بک من، چونکک نمدزانی چی لک و پارک بکک
خلاتکک پکلی دک بکخسیم.

ئمیل زلا

ئمیل زلا یلککک لک نووسلر مزنکانی جیهان و خاونی کک ماک
رمانی ناسراو لک پش همویانو (نانا، گرمینا... هتد) زلا
سالی 1840 لک دایکبوو و سالی 1902 ککچی دوایکردوو. جگ لک و لک
دا هکرتی قوتا بخان یکی ئدبی و هونری گرنگ کک ئویش
سروشتگ رایلی. هتاو کو ئممش لک لیستی نووسلر باشکانی جیهان
داد نرت. بکام ئمیش خلاتی نکی پکلی نک خرا، هاندک
مژوونوس هکاری ئم دگگگگگگ بک هکستلی سیاسی زلا کک لک
ماو یلک دا بک هلی داکیکردنی لک ئفسرکی جوو بک ناوی دریفوس،
دژی حکومتی فرانسوا و ستایلو ناچاریش ولاتی بک هکشت،
لک وکاتکدا حکومتی سوید نکیستوو دژی حکومتی فرانسوا
بوکستلو.

فرجینا ولف

ژنډ نووسـري ئينگليزي ڦـرجينا ڦـښـف سا ۱۸۸۲ لـډايـکـبوو و سا ۱۹۴۰ کـچـي دوايـي کـردو، کـ باسـي ئـډـډـبي ژـنـان بـکـين، نـاـتـوانـين باسـي ئـم ژـنـډ نووسـر نـکـين، لـ بـواري داهـښـاني رـمـاني نوـي ئينگليزيـدا، رـښـي بـرچاوي هـبوو. هـروـها لـ بـواري بـزوتـډـوي ژـنـانـيـشـدا چـالاکـوانـکـي زـر ديار بوو و خاـوـنـي کـمـمـکـ رـمـاني مـزنـډ لـوانـډ (شـو رـژ، ژوورکـي يـاکـوبـهـتـد) هـرچـنـد ڦـرجـينا يـکـکـ بوو لـ ناوـ ناسراوـکـاني ئـډـډـبي جـيـهـاني بـ گـشتـي ژـنـان بـ تـايـبـتي، بـمـام ئـکـادـيـمـيـاي سويديش، ئـمـيشـي نـخـستـ ناو ليـسـتي وـرگـراني خـاـتـکـو.

مارک توين

زـرـجـار مارک توين بـ باوکـي ئـډـډـبي ئـمـريکـي دـناسـرت، سا ۱۸۳۵ لـډايـکـبوو و سا ۱۹۱۰ کـچـي دوايـيکـردو، خاـوـنـي کـمـمـکـ رـمـان و چـيرـکـي مـزنـډ، لـ پـشـ هـمويا نـو: (سـرکـشـيـکـاني تـم سـويـري، هـکـلـري فـين) جـگـ لـوـشـ خاـوـنـي شـوازيکـي تـايـبـتي نووسـين بوو. مارک توين رـښـي بـرچاوي هـبوو لـ پـشـختـني رـمـان و چـيرـکـ و کـورـتـ چـيرـکـي ئـمـريکـي، کـچـي سـير دـکـين ئـمـيش لـ لـايـن ئـکـادـيـمـيـاي سويديـو خـاـتـکـي پـ نـبـخـشـراو. لـکـا تـکـدا هـتاوـکو ئـمـم، کـتـبـکـاني بـ زـرـبـي زما نـکـاني جـيـهـان وـرگـراو.

دـرـنـجـام

بـډـنـيـايـيـو مـرج نيـي ئـو نووسـر رـي خـاـتـي نـبـي پـ نـبـخـشـراو، ئـتر نووسـري باش نيـي يان خاـوـنـي داهـښـان نيـي، ئـگـر سـيري مـژووي ئـډـډـبي جـيـهـاني بـکـين، زـر ناوي گـور دـبـينـين کـ ئـم خـاـتـيـان وـرنـگـرتـوو. جـگـ لـمـانـي سـرـو کـمـمـکـ نووسـر و رـمانـنووسـي ناوداري جـيـهـان خـاـتـکـي يان وـرنـگـرتـوو لـ پـشـ هـمويا نـو: (مارسـل برـست، لـويس بـرخـيست، نيکـلاس کازانتزاکي، جيمس جويس) کـمـمـکـي تر.

هـروـها زـرـجـارـيش هـښـښـاردنـي ئـو نووسـرانـډ، پـيوـنـدي بـ هـوـسـتي سـياسـي ئـو کـسانـي يان حکومـتي سويديـو هـبوو. بـ نمـونـ نيکـ کازانتزاکي نووسـري ناسراوي يـنـاني، بـهـي نـزيکـي لـ حزبـ چـپـکـانـو هـښـښـرا. ئـگـر سـيري ليـسـتي ناوي ئـو کـسانـش بـکـين کـ خـاـتـکـي يان پـ بـخـشـراو، زياتر ئـوروپـين، رـښـي نووسـراني ئاسياويي و ئـفريقايي زـر کـمـم، لـکـا تـکـدا چ لـ ئاسيا يان ئـفريقا، نووسـري ئـجـگار مـزني تـډـابـوو.

سـرچاـو:

ئاو ناخوا تهوه مردوو . . فـرهاد كـريم

□

سه گه كه له هاوژينه كه م زيا تر خـشیده و م
له سه گ فـره خـشويستيبه مـر فـ
ئاوـنه و نه وينه خـشويستی و ژيان
ببه به ماسی و باـنده ببه به درخت و سه گ
فـر به فـربوون جوانيه مـر فـ
ژيان بازائـكـي هـشه بـ سپيكرده و هـي قـ
بارانبه له روبارـكـي درـژ و غه مگين بـ خاكـي وشك ئاو
ژيان هـرزان فرـش مه كه بـ رـژـكـي خنكاو
به و گـاـيه بــيت ده گه يته هيچ
لـي تـپـه يـووم هـه نـگاوه ونبووكا نم بزر
كا بومه تهوه هـنده ي له ئاسمان بـ وانم
رـگـاـيه ك تا قيكه وه كه من پـيدا نهـ يـشـتبـم
به گـراـنيه كـاني خـت دـ خـشبه
رـمـه ده دهست به گـيرفـاني فرمـسكه كـانت بـگـن
به مـر فـ بوون سزا
رـژـي تـاريـكت له ناو شهوي روناك فـده
زووتر نهـستـرهـكان مـر فـ بوون به رـيهـكـي خواردا رـيـشـتن
و نبووني نهـوانـيدي ئاوـنهـنيه و نا بيني خـت
له ناو ئاوـنهـي خـت بـگري باـشـتره له پـكه نـيني ساردي مـر فـ
ئاوه دـانـيهـكـي شـيرـينه پهـ يـنهـوه له خـمي تـاريـك
فـيـنـكـي نـزـمه بـرين
خـهـوي گـران قـهـفـهـز
له ئاسمان بـچووك دياره مـر فـ

له خڼی نزمتر خهونی
خڼرایه بڼ مردن
نه خڼخانه هوتڼڼه بڼ ژیان خهواندن
بانقه و ژیانی لڼداده نڼین بڼ مردن
له دهرهوهی خڼتبه
مردوو ته ڼ نابڼت به باران
ئاو ناخواتهوه تینووه مردوو بڼ دهرهوهی ژیان
ژیان مردووه به ده مامک
ماندووه به پڼکه نینی درڼی سارد
به چه قڼی ئاگر و سوتانی ماچ
ئهوینی بریندارو مردنی ژیان
له تڼ فڼره خڼشه ویستی نه بووم
چه قڼی درڼ و سوتانی سارد
سهگ ئازا بوو خڼشتبوڼم
تڼش مار و ماسی و مه ڼ و مراویت خڼشبوڼ مرڼف
به خڼشه ویستی ده ژیت و نامریت
ئاسانه وهک من نه مریت و بژیت
هه رزانه ژیان
مردن گران

سنووری ئازادی دڼربڼین لڼ کوڼیدایڼ؟ .. وڼرگیڼانی : کاوڼ عومڼر

ڼ
دیمانڼی خڼلیل کڼیوان لڼبڼرنامڼی وڼڼام لڼگڼڼڼ ڼمید تڼقواییدا
ڼبڼ پڼشتبڼستن بڼ چاوپڼکڼوتنڼک لڼگڼڼڼ کڼنا ڼ جڼدید کڼ مڼنتاژ کراوڼ
ڼخڼلیل کڼیوان: ئایا ئازادی ڼادڼربڼین سنووری هڼیڼ؟ ئایا پڼویستڼ
ڼگڼڼڼ بڼ پڼرڼپڼدانی بیرڼکڼی خورافات و دژڼ زانستی و دژڼ
مرڼفایڼ تی بدرڼت؟ ئایا پڼویستڼ ڼز لڼ هڼموو بڼچوونڼک بگیرڼت؟

پښتو ندى نه يوان نازادى د ربښين و نازادى نايين چيد؟ ناي
خندگرتن له تابو و خورافات و پيروباو و دگما و هزر
نه تويي و ناييندگان وروژندږ نيي؟ ناي نابلت ه
دروستبوونى گرژى له كم مگادا؟ ناي نابلت هندك ښى له
بگيرت؟ و له ك تاييدا، ك نتهكست مژوويى و كم مابلتي و
نابووريديگاني ململاند له سر نازادى اد ربښين چين؟

نابوېناو پرسى نازادى د ربښين د بېلت پرسكې گرم له كم مگ و
له ميديا و اي گشتيدا. له دوايياندا كاتك پنا بركي عراقى
له سويد ناگرى له قورئان بېردا، جاركي ديكه نم مشوم
وروژنرايو. پېشتر له بېن جياوازانگاندا، له وان كارتنهگاني
چارلى ئيبده له فېرنسا، هروها له دانمارك و ولاتاني ديكه،
هېښى حكومته ئيسلاميگان و كوشتنى ئيسلاميگانمان بينى.
له گه هېر د رننجامكې نم جر پرسيار كنهگان دوبرار
سره ددند. له بېرنامي نم دا نم و پرسياران له گډ د ميد
تقواييدا د خېندنه بېرباس.

د ميد تقوايي ناي نازادى اد ربښين بې ماناي گشتى خى، و
نوي له زمانى ئينگليزيدا پې دوترت freedom of expression ،
د دودكې هېي؟ ناي نم بېت پرې پېدان و بېاوكردنه وي بېر كې
خورافات و دژ زانستى و دژ مرقايتى نازاد بېت؟

د ميد تقوايي: بېاي من نابلت دانانى هېچ سنوور و ښگرى و
بېرېستك بې نازادى اد ربښين قبو بركت. چونكه هېر مېرچ و كت
وبندك دابنيت نم و خودى نازاديت پېشلت كردوو. ئينكارى
نازادى اد ربښين هميشه بې هكاريان باشر بېن بيانويې كدا
وايي پېنډند، وېك سوكا پېتېكردن بې پېرزيپ نايينى و
نه تويي- نيشتمانيدگان، سوكا پېتېكردن بې بېرواي جېماوېرى خېك،
مترسى خستنه سر ئاسايشى نه تويي، شكاندنى نېرمكان،
پېشلكردنى داب و نېرېتى كېن و هتد. هتد. بېم جر پاساوانه،
هميشه نازادى اد ربښينيان سنووردار و پېشلت كردوو. بېتايېت
نايېن و دگماي نايينى هميشه بېرېست بوون له بېردم د ربښينى
نازادى بېر و بېچوندا. نم گېر كېسك بېاستى باوېي بې نازادى
د ربښين هېبېت، نابلت هېچ مېرچك قبو بكت چونكه نازادى مېرچدار
نازادى نيي.

له وېلامى پرسيارى دوو متدا، ناي د ربښينى هېر بېچوونك
نازاد، وېلامكې بېبېي. نم بېت هېموو بېچوونك نازاد بېت ك
خې د ربښېت. دژ زانستى يان خورافات و نامر فانې بوونى هېر
بېچوونك نابلت بېت هېكارك بې قېدغه كردنى د ربښينى نم و

بەچونا نە. ئىگەي مامۇر كۆرۈنۈش ۋە باۋۇل ھەققىدە، خەتلىرىمىزگە لايىق
ۋە ئىك قەدەر كۆرۈنۈش ۋە ئىگەي مامۇر كۆرۈنۈش ۋە باۋۇل ھەققىدە،
نەمۇنە بىرۋاقىتلىق زىيان خەتلىرىمىزگە لايىق ۋە ئىگەي مامۇر
دەرىجىسىنى ئۆزگەرتىش، ئۇلارنى ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
جەريانىدا ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
"ئىرشاد" ۋە "دىيارىكىرىنى گۇناھى" ۋە ھەشۋەلىرىنى لايىق سەرت ئۆز
بىلەن مەيلى كۆرۈنۈش.

كەتلىك ئۆزىمىز بىرگە لايىق ئازادى بىرۋاقىتلىق ۋە دەرىجىسىنى بىرۋاقىتلىق
مەسىلىسى ئازادى بىلەن كەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
بىرۋاقىتلىق. كەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
جەريانىدا ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
دەرىجىسىنى بىرۋاقىتلىق ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
سەرتلىرىنى بىلەن ئازادى بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ئۆزگەرتىش، بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش.

خەتلىك كەتلىك: بىرۋاقىتلىق ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
بەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
پەتلىرىنى ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
بارلىقىنى چىقىرىش؟

خەتلىك قىلىش: ھەتلىك بىرۋاقىتلىق ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ھەتلىك بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ھەتلىك بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
نەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
كۆرۈنۈش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
پاساۋەتلىك تىرىلىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ناۋىشەنلىك نەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
گەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
پاساۋەتلىك سەرتلىرىنى ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
ئازادى بىلەن ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
دەتلىك تەدار ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش
سەرتلىرىنى ۋە سامانى كەتلىك ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش ۋە ئۆزگەرتىش

حکومەتەکان و چینه دسەڵاتدارەکان پیرەز، پاراستنی دسەڵات و سەرۆت و سامان و هەکاری هەبوون و بەهای بەکارهێنانی پیرەزی نەتەوایی-نیشتمانپەرە-ئایینی هیچی تر نییە جگە ل پاراستنی نەزمی هەبوو و دسەڵاتی چینی دسەڵاتدار.

کەمەگە پەویستی بە ئازادی دەرەین هەبێت بە ئێوی خەڵەم جەر پیرەزید نەتەوایی-نیشتمان-ئایینیە بگرێت. بەمە ئازادی دەرەین، یان باشتەر بەین ئامانج و پەویستی ئازادی دەرەین، تەکشکاندنێ ئو دگما و پیرەزییانە. خەڵەم لمانە بگرێ، ئمانە فەقەد. هەر لەبەر ئەم هەکاری ئێگەر کەسێک بەمە دان بە ئازادی دەنەم، بەمە نابێت بە نمونە سوکایەتی بە پیرەزید نەتەوایی و نیشتمانی یان ئایینیەکان یان بیروباوەیی خەڵک بکات، لە استیدا ئێگای کردەتەو بە پاساوهێنانەو بە سنووردانکردن و قەدەغەکردن و زمانبەین

بەبە ئێ من سوکایەتیکردن بە بیروباوەکان هیچ مانایەکی نییە. نابێت سوکایەتی بە تاک بکرێت، بەبەم هەموو باوەکان جەقێ نەز نییە، ناتوانین بەین چونکە باوەکان لەلایەن جەماوەری خەڵکەو قبوڵکراون و لە مەژمە بەشێک بوون لە بیروباوەیی گشتی و هتە، بەبە لە خەڵە پارەزراون. ئازادی بیروباوە و ئادەربەین بەو مانایەشێکە هەر بەچوونێک چەندە باوەبەت و جەماوەری هەبەت لە کەمەگەدا، دەتوانرێت خەڵەقێ لە بگیری و بەشێوەکی سڕوشتی لایەنگرانی هەر بەچوونێک مافی خەیانە بەرگری لە بەچوونەکانیان بکەن. ئازادی دەرەین ئێک بەو مانایە دەت، ئەم دیالێگ و ئەم گفتوگەیی و ئەم ئاوەگە ئازادانە بیروباوە و بیرکردنەو. ئەم ئازادییە دەبەت لە کەمەگەدا بوونی هەبەت بە ئێوی کەمەگە بزرەبەت، بەرەو پەشکەوتن بەوات و کەمەگەییەکی مەرەیی زیندوو بەت.

خەڵەل کەیان: لەگە ئەم ئاوەیەدا چ پەویوەندیەکی دەبینیت لە نەوان ئازادی ئایین و پەوپاگەندی ئایینی و مافی ئازادیدەرەیندا؟

حەمید تەقوایی: دیارە ئازادی دین بەشێکە لە ئازادی باوە. هەرکەسێک ئازادە هەر ئایینیەکی هەبەت یان هیچ ئایینیەکی نەبەت و ئازادە لە دەرەین و پەوپاگەندەکردنی بەچوونی ئایینی یان نایینی و دژە ئایینی خە.

لە جیهاندا هەزاران ئایینی جیاواز هەن و پەویوەوانی هەر ئایینیەکی

ههميشه ئازاد بوون له بانگهشهکردنى بيروباوځى خيان، بېلام ئوځى گرهنتى ئازادى ادرېين دكات، ئازادى ځخندگرتنه له ئايينهكان، له كاتكدانمې پهمان وايي پيځوانى هره ئايينهكان ئازادن له پرېداني بيروباوځى خيان و نووسيني كتېب و وتاردان و بېاوگردنهوځى بيروباوځىكانيان، هروځها ځخت لهو دكځينهو كې بېخوداكانيش، ئوانځى باوځيان بې هېچ خودايېك نيي، ئوانځى كې نادينن و دڅه ئايينيكانن، بې تېواوې ئازادن له ځخندگرتن له ئايين و تېنانته نوكتې و تېنز و گځى ديكې دېرېينى بېچوون له ځخندگرتن له ئاييندا بېكاربهځنن، ئازادى دېرېين و ئازادى بيروباو نېك هره پرېچوانځى ئازادى ئايين نيي، بېكو گرهنتى ئازادى ئايينيش دكات.

استيېكې ئوځى كې هېكارى سنووردارکردن و گريگردن له بېاووونځى ئايين بېزېرى ئايينهكانى ديكېي. بې نموونې بېهايېكان له كېمارى ئيسلاميدا ئازاد نين، وې بې گشتى هېموو ئايينه غېرې شيعېكان له ژرې هېموو ځرې فشارېكدان، مېژووى كېنيسې كاسېليكي پې له هېرش بې سېر ئايينهكانى تر، ئو فاكتهرې كې ههميشه ئازادى ئايينى پېشل كړدوو، ئايينى باادستې له هېموو كېمېگايېكدان، ئازادى هېموو ئايينهكان بې استى تېنيا له كېمېگا سكهلار و عېلمانېكاندا دتوانې بوونى هېبېت، ئېمانې ئو ئايينانې كې تيغ بېرامبېر يېكتر ادرېين، بېلام ئاتېئيست و بېخوداكان پېويستيان بې پېشېلكردنى ئازادى دين نيي، ئوان ئايين بېخورافات دزانن و پېيان وايي ئېگر كېمېگا ئازاد بېت و هېچ سنوورېك بې دېرېينى بيروباو دڅه ئايينى و نايينى نېبېت، ئووا دكېرېت بې تېواوې ځخند له ئايين بگيرېت و ئاشكرا بگرېت.

ځخليل كېيوان: زېرېك پېيان وايي گاټېكردن و تېنكردن بېرامبېر بې ئايين، پېيځوانى ئايين هاندېدات و دېبېتې هې نائارامى و گرژى و كړدوځى توندوتېژى، ئايا نابېت ځز له بيروباوځى و هېستى ځماوېر بگرين يان لانيكېم ئيستفزازييان نهكېين؟

حېميد تېقوايې: دېبينيت نوكتې و گاټېو گېپ يېكېكې له فېرمېكانى دېرېين، ځرېكې له دېرېين كې دتوانېت زېر كاريگېر بېت له كېمېگادا، دتوانېت گوهگرى زېرى هېبېت، دتوانېت سېرنج اېكېشهت، بېشېكى گرنكى ئازادى ادرېين، ئازادى گوتار و كتېب و شانېنام و فيلمى تېنزامېزى دڅ بې پېرېز و دېگما و بيروباوځى خورافېي ځخېكې.

ئەوئەلەمىي كەڭ خەلق ئىستىغراز دەكرەن، بابەتەكى ئۆزىدە و. تا ئەم ئازادىيانە فراوانتر بن، ھەستى گشتى كەمتر وروژەنراون. دەبينىت لە كەمەگەكانى ئۆزئاوادا ئايىن يەكەكە لە بابەتە ھاوبەشەكانى كەمىدى و تەنزىووس. بە گشتى لەم كەمەگەكانىدا ئازادى زەر زىاترە بە خەندەگرتن لە ئايىن و داشەرىنى ئايىن، ھەر ئايىنەك، وەك لە كەمەگە ئىسلامىيەكانى وەك كەمارى ئىسلامى، و ھەستى كەشە ئازار نادرەت. تەنەت لە كەمەگە ئىسلامىيەكانىشدا، ئەو خەك نەن كە تەنز و نوكتە لە دژى ئايىن وروژەنراون - ديارە لە ئەراندە نوكتەى دژە ئايىنى لە سەشال مىدىا و لە كەمەگەگادا زەر زىاترە لە چا و ھاياتەنى دىكە - بەكەكو ئەو دەولەتەكان و كەلەل بەدەستان و پارەزەرانى ئايىن كە ھەوئە وروژاندەنى خەك دەدەن.

دەيارە لە كەمەگە ئىسلامى كراوكانى وەك كەمارى ئىسلامىدا، حكومەت و ناوئەند و ھەزە ئىسلامىيەكان ھەو دەدەن بە ھەر چەشە خەندە و تەنزەك لە دژى ئىسلام و پەرەزە ئىسلامىيەكان خەك ھەن بەدەن و ئاستەوخە دژى بىرەكرەنەوئە ئازاد مامەكە بەكەن. وەك بىنەمان لە كاتە مامەكەكەردن لەگە كارتەنە ھەفتەنەيەكانى چارەلى ئىبەدە لە فەرەنسا يان لە كاتە مامەكەكەردن لەگە سووتەنى قورئەن.

لە ھەموو شوئەك ئەم ھەز و حكومەتە ئىسلامىيانە بە ناوئە خەك و بە ناوئە وروژاندەنى سەزەو ھەوئە داخەنى دەمەكان دەدەن. لەھەمان ھالەتەكانى سووتاندەنى قورئەن كە باست كەرد، نەمانبەنى، بە نمونە خەكە و ھاياتەنى ئىسلامى بەنە سەر شەقام و دەست بەكەن بە ئازاوەگەئە و توندوتىژى و ھەدە. چەند كەسەك كە بە شووئەيەكى ئاستەوخە يان نا ئاستەوخە پەيوئەدىيان بە حكومەت و ناوئەندە ئىسلامىيەكانەو ھەيە، جەنجالەى دروست دەكەن و بابەتەكە دەخەوئەت.

خەكە تر ئەوئەيە كە گەگە گرىكەردن لە ھەندەنى ھەست و سەزى ئايىنى (چە لەلايەن حكومەت و ھەزە ئايىنەكان يان بەشەك لە كەمەگەو) خەندە و تەنزەكرەنى ئايىن تا ئەو جەگەيەكى كە دەكرەت. تا زىاترە خەندە تەنزەمەز لە ئايىن بەاوبەكەيتەو، كەمەگەگە زىاترە بە بوئەرى و نەرم و نەيانىيەو مامەكە لەگە كەشەكەدا دەكات و ھەچ گەزىيەك دروست نا بەت. گەگەكە ئەوئەيە كە نەرىتە خەندە لە ئايىن درەژە پە بەينە و فروانە بەكەينەو.

خەكەلەل كەيوان: مە كەمەگەگەيەكە ناسم كە تابە و شتە پەرەزى تەدا نەبەت. نەزىكەى لە ھەموو شوئەكە ووبەوئەوئە ئەم كەشەيە دەبەنەو. بىروباوئە ئايىنى نەتەوئەيە لە يەزى ئەو تابە و پەرەزانەدايە.

دېدې کړې بېلېن پيو نديدي کې دوولايې نه لې نهوان نازاديدي کانه، نازادي دېرېن، نازادي بيروا و هتد و هلموم رجه باب تيدي کاني سنووردار کړدنی نازاديدا هېي. تا زياتر لې بواري نازاديدا پېشکې ویت، زياتر لې پيشې باب تیی ئېو سنووردار کړدنانې دېدېت.

خېل کېيوان: دېنې سېر دوا پرسيار. گرنگی تېکېشان بې نازادي ادرېن چن دېينې؟ پېگې کېمېايې تي مېژوويي چينېکې چيې؟

حېميد تېقوايي: لې ووي مېژوويي وې باسي نازادي دېرېن لې خېبات دژي ناييندا کړاوې. لې شېشې گېورې فېرېنسا و پېش ئېوېش لې سېردېمي نېسانس لې ئيتاليا و دواي ئېوېش لې ووي فيکري و فېلسفېوې لې بزووتنېوې شنگېريدا، نازادي قسې کړدن ووبېووي هېژمووني کېنيسې بووېوې. نامانجی بيرمېندانې نازاد و نازاديخوازاني ئېو قېناغې لې خېباتياندا بې نازادي دېرېن، يېکېميان دوورخستنېوې نايين بوو لې حکومېت و دووېمېش زېمينې خېشکړدن بوو بې پېشکېوتن و گېشکېسېندنې زانست و هونېر کې لېلايېن کېنيسېوې بې ديل گيرابوو. دېزان کې نايين پا يېي کې بنېتې هېموو سيستمې ئېرستېکراتيې دېسېا تدارکاني ئېوروپا بووې لېو سېردېمېدا و بې هېر پېشکېوتنېک دېبوو ئېم بېرېستې لابريېت. هېر لې بېر ئېم هېکارې، نازاديخوازاني ئېو قېناغې ووبېووي نايين وېک پا يېي کې بنېتې ستنېمکاري، ستنېم، بې مافي، بېستوويي و چېقېستوويي فيکري لې کېمېايې سېدېکاني ناوېاستدا ووبېووي بووېوې. هېر لې بېر ئېمېش بوو خېبات بې نازادي بيروا لې نازادي خېگړتن لې نايين دېستي پېکړد و قورباني زېري هېبوو. جيېردانې برېنېان لې ناگردا سووتانېد، گاليلېش دادگايي کړا و ئېگري لې چالاکيې زانستي کړا و هېزاران نازاديخواز لې دادگا نايينيېکاني هاوشېوې کېماري ئيسلاميې ئېمېدا سزاي لې سېدارېدان و لې خاچدان و لې ناگردا سوتانديان بېسېردا سېينرا.

لې استيدا مېژووي بېرگريکړدن لې نازادي دېرېن، مېژووي بېرېنگاربوونېوې دېسېا تي نايينيې. تېنانېت ئېمېش وېک وون کړاوېتېوې، يېکېکې لې ناستېنگې سېرکيېکاني لېسېر ئېي دابېنکړدنی نازادي دېرېن پيرېزي و بيروباوې نايينيې. ئېمې لې کېماري ئيسلاميې بې ووني دېينې. وې لې زېرېکې لې وېاتان نايين بې پلېي جياواز هېمان وې دېگېوت. لې هېموو شوېنېکدا لېسېدا نېوېد سنووردار کړدنی نازادي ادرېن و بيروا لېلايېن خاوېن کليلېکان و ناوېندې نايينيېکانېوې جېبېجې دېکړت.

دېدې كړې بگوتې له مېشدا څخه بات به ئازادى اادېرېين درېژى هېمان
ئو څخه باتې كې له سېردې مى ننسانس و دواتر له سېردې مى
شنگېرى و له كې شېشى گېورى فېرېنسېدا دېستې پېكرد. ئو و
كې مېسېحيت له سېدې كاني ناوې استدا هېبوو، ئېمې ئېسلامى سياسى
له ئېران و له ژهېماتې ناوې است و باكورى ئېفريقادا دېگېت.
بېيې پېويستې ئېمې جېخت لهوې بكرېتوې كې ئازادى اادېرېين به
واتاى ئازادى څخه گرتن له ئايينې. ئېگېر به هېر بېانوويېك څخه
له ئايين سېنووردار بېكېت، ئازادى دېرېينت زېر نه ماوې. به
درېژاىي مېژوو بېم شېوېيې بوو و ئېمېش هېر بهو شېوېيې.

تېنېها له سېردې مى ئېمېدا پېويستې بېروباوې و پېرېزيې نه تېوېيې
و نېشتمانې كانيش زيا د بكرېن به تابې خورافاتې ئايينې كېن. چينې
دېسې تدارې كېن هېم ئايين و هېم ناسې ناليزميان له دژى ئازادى كېن
بېكارهېناوې و له هېموو شوېنې كدا گېزېرستى و ناسې ناليزم و
سېنوور و ځاك و ئاېاپېرستى و دژې بېگانې و هتديان كړدوو
بېگېپاېك دژ به ئازادى كېن. ئازادى اادېرېين له استيدا
ووبېوويې ئېم دوو بېرېستې بېچينېيې و دېت له بېرېگري كړدن
له ئازادىيې بې مېرېجې كاندې جېخت لهوې بېكېينېوې كې ئازادى
څخه گرتن له تابې و پېرېزيې ئايينى و نه تېوېيې-نېشتمانې كېن،
پاىيې بنېتې ئازادى اادېرېينې.

۱۲ى جولای ۲۰۲۳، ۲۱ى تیرى ۱۴۰۲

دواى عاجز بوون. . نهوزاد بېندى

چې هېوېم دا عاجزېبې ، بې سوود دېرېوون . .
هېر عاجز بووى . .
له ناوې استى ئو هېموو بېكېسيېدا ،
بېجېت هېشتم . .
هېر چېنېدې تې ، له تاريكستانى اېحما ،
څېرې نه بووى . .
مېمېكى تواوې و كز بووى . .
هېر عاجز بووى . .

من ئۇ مزانى عاجز ئۇ بى ،
 بۇ يى زۇر جار لۇگۇ تۇ دا ،
 تۇ نيا يىشم با نگوشت ئۇ کرد ..!
 بۇ يى كا تۇ قسۇت ئۇ کرد ،
 ھۇ ندۇ كيانم ئۇ دايۇ دۇ ستى بۇ دۇ نگو بى ..
 كا تۇ ھۇ وا تۇ ئۇ پرسىم ،
 من ئۇ جىمى تۇ نيا يى وشكى کرد بووم ..
 لۇ قاءۇ يى جىمى بۇ كۇ سى ،
 عار لۇ لۇ گيانم ئۇ چۇ ا ..
 من ئۇ مزانى عاجز ئۇ بى ..
 بۇ يى كا تۇ قردۇ لۇ يى كۇ لار لۇ خۇ ونت ،
 بۇ ئۇ چنىم به ئۇ نگا و ئۇ نگو بى ..
 ئۇ حم لۇ ت دوور ئۇ كۇ وتۇ وۇ بۇ بۇ دۇ نگو بى ..
 من ئۇ مزانى بۇ بۇ ھۇ ، لۇ م عاجز ئۇ بى ..
 چونكۇ گۇ شتياى دوو كۇ شتى ..
 دوو فۇ كۇ ..
 دوو ئۇ تۇ بىسى جيا بۇ جيا ..
 گۇ ر تۇ ر مينا ئۇ كىش ئۇ ژۇ ،
 بۇ كا تۇ كۇ يا نكا تۇ وۇ ..
 گۇ ر چۇ شتخا نۇ يۇ ك ..
 وۇ ستگۇ يۇ ك ،
 بۇ يۇ كترىان بنا سۇ نۇ ..
 ئۇ و كا تۇ زۇر خۇ را ئۇ وۇ و ..
 بۇ ما ئۇ وا يى ، نامۇ نۇ ..
 ھۇ وۇ م زۇر دا كا تۇ او سۇ ..
 ھۇ وۇ م زۇر دا لۇ كۇ شتىۇ كان دا بۇ زىن و
 بۇ يۇ نۇ نا و شۇ پۇ لۇ كان ..
 فۇ كۇ كان بۇ جۇ بۇ يىن ،
 پۇ كۇ وۇ بۇ يۇ نۇ ئاسمان ...
 ھۇ وۇ م دا ئۇ وۇ يى ھۇ ما نۇ ،
 بىگۇ يۇ نۇ وۇ بۇ قومۇ خۇ ونى
 سازگار و پۇ مۇ يى ..
 پۇ خو دۇ نۇ دنياى شيعرىى ،
 ئۇ وۇ يى گۇ ران ئۇ يووت فرمۇ سكى تيا نىيۇ و
 زۇ رترىش لۇ فرمۇ سكى ئۇ گرى ..
 من ئۇ مزانى عاجز ئۇ بى و
 چۇ ند سا ئۇ ھۇ رچى فرمۇ سكم شاردۇ تۇ وۇ ،

هـ موویم پـ ئـ دـ ئـ نـ . . چاک ئـ مزانی . .
 چـ ند سا گـ ر بـ شی پیاسـ یـ ک ، دوو زـ ردـ خـ نـ م ، خـ واند بـ . .
 پـ لیان ئـ گری و
 لـ هـ تیوخانـ یـ کی خـ م ،
 ناووسیان ئـ کـ ی . . ئـ مزانی . .
 ئـ مزانی ئـ م گفت و گـ ی ،
 لـ نـ وان دوو تابلـ دایـ ، به دوو دیواری
 جیاوازی . . دوو ماـ ی جیای . . دوو تـ مـ نی جیاوازـ وـ . .
 لـ نـ وان دوو پـ لـ وـ ری . . دوو ئاسمانی تـ نگ و قوـ ی . . لـ ک دووری
 بـ ئـ ندازـ وـ . .
 دوو ماسی ناو دوو بـ ندـ ری . . دوو زـ ریای . . قـ ت یـ کنـ گرتوو . .
 دوو سـ رسـ ری . . دوو شـ قامی ، شارـ کی بـ سـ ر و بـ ری . . بـ یاسا و
 پـ دـ ردـ سـ ری . .
 من ئـ مزانی عاجز ئـ بی ،
 بـ یـ کاتـ خـ ت ئـ کرد بـ دـ کـ کـ نما ،
 من ئـ نوسم لـ تـ ک ئـ چوو . .
 ئـ یـ شتم لـ پـ رـ گرافـ ، کـ هیچی لـ من نـ ئـ چوو ، پـ زـ رفـ حـ رفـ م
 قـ رز ئـ کرد . .
 ئـ چووم بـ یادی مناـ یی ،
 لـ پـ یـ ی فـ ریکـ نـ کی لاپـ یـ یـ ک ،
 پـ گیرفانم دـ ی نامـ و سـ یرم ئـ دزی . .
 تا دوورتری بخـ مـ و هـ وری تاریکیی عاجزیی ،
 چونکـ گـ ر ناخی تاریک و پـ تابلـ ی نیوـ سووتاوی تـ مـ نمت بـ رچاو
 کـ وتایـ ،
 ئـ و چـ ند سا تـ یش ، دـ ت لام دانـ ئـ بـ زی . .
 تا دـ و و شـ ی گفت و گـ ی
 تـ ی لـ بچنم ، هـ زار جار خـ مـ م ئـ گـ ی ، بووم بـ ئـ کتـ ر . . به
 حـ ربا . . تاوـ سـ وزبووم ، تاوـ ئـ بووم بـ دـ کـ زی . .
 دـ نیا بووم عاجز ئـ بی ،
 بـ یـ کاتـ لـ گـ تـ دا بـ دنیای هزارا ئـ گـ مـ ام ،
 دایکم ئـ یووت : لـ گـ کـ بووی ؟
 ئـ مووت : هـ ر خـ م بووم بـ تـ نها !